

AMB T DE
TARRAGONA

JORDI ROVIRA SORIANO

ARXIU J. ROVIRA

Programa d'actes de la Setmana Santa de 1939

A Tarragona la Guerra Civil va acabar el 15 de gener del 1939. Al temps que la ciutat recuperava un cert to de normalitat es reactivava el calendari festiu tradicional. Es va dictar una norma per que tornessin a ser festius els dies 6 i 7 d'abril, que aquell any eren dijous i divendres sant, però laborable a tots els efectes el dilluns de pasqua. La norma la va dictar el general en cap dels serveis d'ocupació.

La gent es disposà a organitzar-se per celebrar la Setmana Santa amb dificultats que semblaven insalvables. Hi va haver diumenge de Rams a la Catedral i per la tarda, a dos quarts de quatre, es va celebrar un viacrucis ben inusual. En aquesta cerimònia es va voler retre homenatge als tarragonins que havien mort víctimes de la "revolució roja".

L'itinerari d'aquest acte, organitzat per la Congregació de la Sang, va partir de l'església de Natzarè i tenia com a punt de destí el cementiri. Un cop allí es va procedir a una cerimònia també de caire excepcional: la reconciliació del cementiri. El fossar tarragoní, mancat de la creu de pedra que en presidia la porta en començar la guerra, havia estat teòricament profanat per "las turbas revolucionarias" i, per tant, era precís retornar-lo a la religió catòlica del qual havia estat sostret en esdevenir durant uns anys cementiri civil. Acabat aquest acte es va retornar a la catedral seguint el res del Sant Rosari.

Els primers quinze dies de l'any la ciutat va romandre sota

El 15 de gener de 1939 la gent va forçar les portes de les esglésies, convertides en magatzems

el govern republicà. Algunes esglésies seguien mantenint-se en la seva funció de magatzem, doncs persistia també l'obligació de lliurar tots els productes agrícoles procedents de les col·lectivitats encara vigents a llocs de culte com el de Natzarè a la plaça del Rei. Però el mateix dia 15 de gener per la tarda la gent començà a forçar les portes de les esglésies convertides en magatzems de queviures, Natzarè, Sant Miquel i Sant Agustí.

Amb els principals temples inutilitzats i la major part dels ele-

Un viacrucis per la rambla Nova de Tarragona els anys trenta

ARXIU J. ROVIRA

La Setmana Santa de fa 70 anys

A l'abril del 1939 se celebrà una processó amb destí al cementiri de Tarragona per recuperar-lo després de ser profanat per les "turbas revolucionarias"

ments materials de la Setmana Santa perduts, semblava impossible reprendre la tradició d'aquells dies sants.

L'única cosa que no defallí va ser l'esperit de molts tarragonins que va fer ressorgir de les cendres la tradició religiosa i improvisà de la manera més inversament una processó i uns actes que semblaven condemnats a no tornar-se a repetir mai més. La Setmana Santa tornà a celebrar-se volent oblidar la desgràcia recent d'una guerra i d'una revolta. D'arreu sorgien noves iniciatives i la represa es feia efectiva de la manera més ràpida possible.

Malgrat les limitacions, la Setmana Santa restaurada significà el retorn a la normalitat de la pau. Podem evocar els dies difícils de la represa de les processons com exercici de reflexió ben necessaris en aquells moments quan un nou règim s'estava implantant. No cal dir que el nou govern de l'estat instrumentalitzava sense recança les manifestacions religioses.

El viacrucis del diumenge de Rams, amb la muralla d'escenari de fons

JORDI ROVIRA

Però més enllà d'aquest fet, la Setmana Santa de Tarragona es recuperà per voluntat de la comunitat cristiana de la ciutat, influïda per un esperit de redreçament, que podria evocar els temps de l'església primitiva durant les persecucions. En aquest context la primera reunió de la junta de la Congregació de la Sang després de la guerra tingué lloc el 26 de febrer i en ella es donà

compte de la recuperació d'un fragment del cap del Sant Crist i la presa de possessió de nou de l'església. Poc temps després, el 15 de març, es produïa la primera reunió després de la guerra de la congregació de la Soledat.

Aquell 1939 els actes litúrgics de la Setmana Santa s'iniciaren amb la implantació del costum de que cada any una confraria, germanat o congregació oferís

el ciri pasqual a la Seu. El nou marc polític permeté tornar a incorporar el títol de "Reial" en el nom de la germanat de Jesús Natzarè. Aquell any els natzarens comencen a vincular Sant Miquel del Pla a la seva història quan els va ser ofert el temple com a seu social, proposta que malgrat tot no prosperà. Aleshores aquesta antiga església tarragonina es restaurà i s'obrí de nou al culte, tenint-ne cura la congregació de Filles de Maria.

Pel que fa a la processó, donades les dificultats de diversa índole es permeté anar a la processó sense vesta. A la processó d'aquell any sortí ja la bandera de la Sang. Amb la benedicció el dia 4 d'abril del Jesús Natzarè de l'escultor Salvador Martorell es tornava a completar el misteri del seu nom. A primers de maig la Sang encarregava a Salvador Martorell la talla del nou Sant Crist d'aquesta congregació.

Aquell any es prodigaren les reunions de les confraries per tal de donar forma a les properes celebracions de la Setmana Santa. L'agost següent l'edifici de la Salle era retornat als germans. El 14 de desembre tenia lloc una reunió a Ràdio Tarragona per tractar d'organitzar la "Hermandad de Nuestro Padre Jesús de la Pasión", que a primers d'octubre ja havia endegat les gestions per a la construcció del pas de la germanat per part de l'escultor Felipe Coscolla. El contracte es va signar el 28 de novembre amb l'artista i el nom del pas seria *Nazareno con la cruz a cuestas*. Aquesta obra resultaria ser pòstuma, doncs l'artista va morir poc temps després d'acabar-la.

Com diu la vella expressió en llavis del més grans, res no va ser igual després de la guerra. I la Setmana Santa es va ressentir de la pèrdua de talles i misteris antics, ornaments i vestuari de confraries. Però la tradició perdurà per consolidar-se com una de les més importants celebracions religioses de la ciutat i de Catalunya. ●